

OSAKAĆENI ORFEJ

(BEKSTVO U NOSTALGIJU)

neka se učute jedanput twoje oči i twoje
kose neka se učute twoje
oblime dosta je
valjda smo čitavu noć talasali
zemlju neka ne popolje
tako glasno twoje grudi neka mi
za trenutak letljivo twoji
kukovi šake ne vrbišu neka
vodenica tvojih grčeva prestane mozak
da mi melje neću valjda malo posle da
da umrem neću valjda malo posle da
odrvenim i sutra
ja mogu da budem žarooki
rumen bik prestani tako nedoljivo da mi
u oči palacaš nagotom da mi
u kru toplotom nadireš moram
dok nikne sunce moram
dok dozri noć moram
dok se tama ukriči u zemlju da dosanjam
san koji nema
veze sa našim mesom koji nema
veze sa našim srcaštim očima jer taj san
je samo moj san kao
noć kao zamah kao
velika rana taj san
samo mojih kostiju san moram
još ove tame brzo da dosanjam jer
nešto je počelo mali grbavi put da mi grize
a na bespuću i san modricama okiti a na bespuću
i san je samo velika planina
na kićim moram
da odem tamо da se sastanem s mojom
iznutricom s mojim potajama
sa skrivenicama mojim moram
da onozale oči dugčikim sanjama onozim moram
da još nekome suncu
čemer zrakova otmem da se šarenim peskom želja
još jedanput potigram jer ja
ovakvo prazan ovako
proklet ovako goraj i besmislen još samo u snu
nebo pričam još samo u snu
za maslačima idem.

(USPAVANKA)

o spavaj
možda je ova noć jedini lisanati san
za cirkutave reči twoje očajne
patnje možda je ova noć jedina
pravedna tama za dva opaka sunca
ispod tvogih obraza možda je
ova noć s dlanovima od lišća i vetrar
poslednja nežna mruža voljenja u zlu twoje
strašne sklonosti da otruješ možda je
ova dobra noć mreže mesećne razapela
da sečivu twoga pogleda praznim neozleđivom
put prekine da nežnim prstima sna
twojim zlim očima trepavice zaveže
trebalu bi da spavaš
da se rastopiš da se rasplineš bela po travi
da nikad više ne javaš
neodoljivo zveku svojih zatrovanih reči
da nikad više mirisnih travu tišine
sečivastim smehom ne kosiš
ako ne spavaš
dopustioš mojim Zubima na twoju najgalavniju
venu mojim noktima u twoj najzmijski pogled
neće me više zavarati detinjastu
maska twoh lica pljujem ja na sve zvončice
two smeha ne može me više zakopati
u perje opruštanja twoj smeh ne mogu ja više
po Zubima twov smeha sreća da derem
do slepog usća twojih oblina
ako ne spavaš ja ču stoput progušani bes dugackim
Zubima okičen na beli vrat twoj da namamim
da ti se ispod ključnjače na levom
brežuljku prsišu crveni mak rascveteta
da ti se oko vrata modra zmija ugrivnna
ako ne spavaš ako belinom igru opet otpočneš ako me
ona besna vatrica opet polije po mozgu
više nikada nećeš zaigrati leptirastu svoju
igru na poljani na mesečini koja sam
za twoje oči u srebro iskicavo i koja je
u twojoi kosiš moj mali zlatan svemir razapinjalas
ako se pomaknješ
sad kad mi iz dlanu nož buja
kad mi u očiju smrt teče nećeš nikada više
obasjana mesečinom medju crnim stablina
naga da me iznenadjuće više nikada u rosi
raspevanog curčka da oponašaš nećeš
o spavaš

(UDVARANJE)

okamenile moje hrabre nesrećne noge
pa mi drumovi u glovo raskršće sjäčeni
stakte daljne zlobno prepricavaju
a nemam oči da prelet na nebuh nežnom nacrtam
da horizontima vđe plave trepavicomadodirnem
a nemam ruke da se vetru za grivu uhvatim
da barem prostor oponašanjem letenja isamaram
jer nemam dušu ni bratu zlo da oprostim
ni samom sebi kroz crne prste da progledam
toliko bespomoćno te volim.

(PORAZ ORFEJEV)

yozo hamaguchi (japan)

kunus 1960 (mezzotinta)

sunčani slogovi milana dedinca

(uvod u ponovno čitanje)

„Zar se noć meni neće u
srebro da prevrne?”

Milan Dedinač je primer prirodne poetike sruštine, umetnik i arhitekt onih vokala koji izbjegaju iz bića, kao mali paralelni izvori. Ali, sa tim vokalima, sa tom sus-
i ono što se nadnalo negde nad zarobljeničkim logorima u Sleziji, kao da je ponovo pronašlo svog pesnika i svog ljubavnika teku u Milanu Dedinaču.

tinom koja navodi na knjišku inspiraciju i počastno bode uši, oči svojom golotinjom i svojim se definom srži, on se izlaže, on se pojavljuje na vašaru spoljašnjosti, u svrom životu. Povajajuće se nepretenciozno, čak stidljivo, kao leptir, ali sa snagom subjekta i zvučnom misijom pesnika koji će i podnebitje duše i surove godine rata doživeti svojim sihom u svojim bolom, prirodnog, iskrene. Njegova poezija je natopljena poezijom a ne rasprama, senzibilitetom a ne senzacijama, i ostuda zvući banalno kada se povlači ostra granica između ranog, međuratnog, razneženog i onog sumornog, febrilnog, zanjihanjog Milana Radovića iz šleskih zarobljeničkih citadela i košmarâ.

U suštini, moralno interesovana pesnikija nije ni popustilo, nijesepromenilo. Ako nema mogućnost za spontani život,ako su ostale daleko na jugu uspostavljene Budve i jadranski pejzaž,akosu principi lepoti i neznosti istrgnuti granatama kao glava Apollinareu prvom svetskom ratu,ostalo je to neizbežno spontano srećemoralno i moralističko. Lepine red stihova došao je u priliku da bude ponovo ispitana pred čudo-višnjim neredom života u kojem pesnik ušao kao vojnik, ali pre svega kao humanističko čed-jed-nog nikada dosanjanog sveta. Rungati se svetu tamnice i patnje, naprvoj transmisiji u duhovno ne-pismeno, to Dedinac nije umeo niti htio, kao što nije umeo niti htio da izgubi mit svoje mlade-čake nežnosti ili sanjarije što je znenadivljala svojim detinjskim žarom bez mistifikacija i svojim sonornim nocturnom bez roman-tičarskih vlasulja. 'A što se nam negovjem primjeru nadrealistički požar tako lako usaglio,ili se čak pokolebaao da intervene, najbojniji je dokaz koliko je individual-čaka sanacija sveta' M.J. Dedinac

ko se često pojavlja u srednjem veku, već bilo poetski formirano i koliko je nadrealistička družina mogla biti zadovoljna što ima jednog takvog nenametljivog andjela. On je uživao da piše pesme, kao da ih u njegovoj okolini nikome ne piše, ne poseduje i ne istražuje, i kao da je slučajno, neznačajući, ipak poreklo iz unutrašnji kalibra.

uzeo u ruke lautu stražilovsku, Brankovu. Lijije žuto, ono lijije iz superprodukcije domaće poezije i ono što se nadnelo negde nad zarobljeničkim logorima u Šleziji, kao da je ponovo pronašlo svog pesnika i svog ljubavnika tek u Miljanu Dedinu.

Dabome, jednostavne reči i jednostavne veze ovih poema nisu nješ diskutabilne ni za jednu opštu čitalačku taštinu ili viziju, jer se priroda javne ptice ukazala ne kao izgovor jednog pesničkog slučaja, niti kao hronika febrilnog ratačnog zaboravljenika, već kao sudbinsko pismo, kao vlastita saglasnost prirodnih i „natprirodnih godina“. Javna ptica nije bila javnom dominantom nežnosti samo u proleće, već i u jesen pesničkog života! Sto su svemi tome možemo da nadjemo elemente čistog, nefabrikovanog doživljaja, groznice i čuda iz malog kruga realnosti, što u tome ima draži za modernog čoveka koji samoprividno kao uljez pristupa poeziji, istovremeno je i podatci o setnoj nadrealističkoj pobuni Milana Dedina, o jeziku njegove snage što neposredno izvire iz

ovih činjenica. Od jednog pesničkog stava Širi se u jedan pokret. Prema postojećoj misli, kari i prema svesti što ga okružuje, on je revolt, revolt celog čoveka. U tom momentu društvo je za njega apsolutna antiteza, i sve više dolazi do svesti o nepodudarnosti pune konkretnosti čoveka i njemu dopuštenih izražajnih sredstava na svim planovima."

A baš ta i takva antiteza može se prestupom dokazati u inaciji leptirskog tananji, ezoteričnoj i ova lašnjoj lirici Milana Dedinca. Posle njegovog osnovnog doprinosa, dakle, posle njegove predstave i predstavne determinisanje poezije, koja, kao što smo već tvrdili, nije bila poezija nadrealističkog eksperimenta, ali je ipak, i nečistoču služila čitavom pokretu kao neograničena činjenica, pesniku samom ništa lakše nije bilo nego da regeneriše u novim okvirima empirije u stvarnom ratu i stvarnom stradanju, razvijajući pre svega moralnu sumu svoje poezije a zatim i nju samu, sada optekao antitezu društvenom neredu stvari.

Svejedno je da li je pesnik opet pošao od same poezije, da li se njome poslužio kao zaštitom kada su već u žicama zarobljenici, kime bili uništene i bliske emisije na snu, humoru, ljubavi, gradskog proleća, delirju mora, Budve, Dunava, tih dragocenih pojmoveva koji su u nadrealističkom rečniku redovno dobijali atributu te čuda. Svejedno je takodje da li ovu pesničku deonicu Milana Dedinca prihvatomo kao dalju transmisiju njegove izrazito-socijalne tematike iz predratne doba, "Jedan čovek na prozoru", ili kao povlašćeni sabirak intelektualnu smernost i preostalih emocijonalnih žeravica.

tičke brošure „Položaj nadrealizma u društvenom procesu“ trojice autora Oskara Daviča, Djourđa Kostića i Dušana Matića, a u kojoj se koegzistencija društvenog bića poezije i poezije uopšte dokazuje iz reda u red. Na jednom mestu zapisano je i ovo precizno uveravanje:

Pesnik je tek ovde, prožima-
jući duboka iskustva što ih je
prognozirao Rastko Petrović, svo-
je partikularno, iskustvo natopio
iskušenjem novih ljudi, neuslje-
no se nalazeći u lucidnom očaja-
nju istorije. Jedan rumunski pes-
nik, izlažeći iz rata, napisao je
otprilike i ovu stih: "Zaboravio
tešku igru u kojoj sam leptir-
bio." Stih, dabome, opunomoćen
za strogo subjektivnu tešku igru,
pa ipak takvom senzacijom se
permanently nadahnjuće, počinje
i završava, jednoglasje Milana De-
dinca. Za zaborave se nema vre-
mena u njegovim poznim inspi-
ratorima.

racijama, ali, zato ni sećanje nije uzeo oreo legende ili mita, nego se sačuvalo, održalo nekako samordno i samozajubljeno, kao most koji je izdržao sve: i požare i nerede, i klanje i gladi, i dželate i buncanja, da bi se nekoristoljubivo ponovo apstrahovao i vinuo negde nebu' pod oblake.

Ono što je za druge nadrealističke pesnike bio izraziti nedostatak, a to je fobija od jeseni, od atmosfere starenja, prolaznosti, kada se složilo u pomoći artištočkoj naivnosti pesnika „Javne ptice“. Diferenciran u sebi i prema drugima, intervenišući čisto u emocionalnim elementima, neprimetna u svojim oblikovanjima, stegnuta kao šaka, ova poezija je zudela da se završi u sloganu slijaja što pripada sutoru. Zudela je, i čini mi se da je i uspešna, da se otvorila i zatvorila kao lopoč u njegovoj poznoj poemi „Okovana vizija“. Više nema problema, glasova bez porekla, mučnih zarobljeničkih noći, a ipak okićena bolom što se sudobnosno identificuje sa bolom Branka Radičevića, tog uveljmljanog dvojnika, ta završna, verovatno labudja poema Milana Dedinca, očuvala je sve proporcije njegove, a samo se nešto jače poslužila rimama koje su gotovo dramatski, ujevičevali zavojem čistotom i lebdenjem.

Sada su prekoračene sve naivnosti, i još jednom ostvaren otpor prema istoričnom i funkcionarnom eklekticizmu i zaokruženju muziku. Sve su linije čiste, sve veze dokazane, sve reči obelodnjene da bi se samo na mahove pustilo na volju snagama refleksije i kadifene misaone strukturi. Pesnik koji se nikada nije mogao ukrotiti definicijama, bar zato što je bio jedino ukroten svojom suštinom, teško dozvoljava takvu rabotu i posle ove poeme, posle ovog finalnog umetničkog nemira. Stoga je jedini pozitivni uslov njenog prihvatanja da bude navedena, da bude saslušana cela. Nekada, u detinjstvu, pošto sam stanovao u podnožju stotine župštinskih bregova na jednom od kojih se dizala skromna crkvica, visoko i nekako lebdeći na slabim temeljima, ne zamarajući ni istorijom ni arhitekturom, budila su me oskudna jutarnja zvona. Slušao sam ih na pregrnutu, slušao i popodne na uskom voštariju gde smo igrali lopte kao što se sluša otkutnici slučajni zvuk koji ne pripada i ne odlazi nikome, koji niti objašnjava, niti se objašnjava. Tako slično ponekad otvaram, i ovi poemani puštam da bude muzika i dolazi otkad hoće, da bude zvuk deteta i fagot majstora, da bude etika i estetika, i da nestaje kroz tačku svojih utešnih rima:

... I pevam da mi dan ovaj ne ode u
[privredjenja.]

Točko se minulog leta srušilo sunčane jata,
toliko zvezdane vatre u oči prazne od
[bdenja],
da obnevide odjednom pod pljuskom
ognja i zata
i glava mi se ponuti od nenađenog
[pomračenja.]

Pa tek što sam sveo oči da se od
[bđa] umire,
zaiskah opet da vidim, još jednom,
visoke boje,
al' Sunca više ne beše: crni se koluti
[istro]
i samo na obalama iskre se poslednje
troje.

Posle svega, posle tolikih godina, posle ugoženih uspavanki, posle davnasnijih kupanja i plivanja, posle mlađenčke čežnje za vasionom, posle gorgine i lepotu, posle zorila i nočila, posle pesama ranog ustajanja, posle te visoke, pijane, nezaboravne javne ptice, koja se radja prirodno sa neprirođenim zlatnim kriklima, posle radoznalosti vatre i radoznalosti trave, koja tako nemirno i tako intimno vidovito trijumfuje na čitavoj poetskoj pisti Milana Dedinca, dolazi ova sunčarska, ova podanička poema velikom čislenjem i simboličkom Suncu, koje produžava noć dužnom harmoničnih snova i skraćuje bđenja šrinom i načinom

monologa koji je ovog pesnika, jednostavnog života i sažete kulture, unapredio u pesnika preobilnog unutrašnjeg nabranja. Sve je i ovde jednostavno i sve je kao neka bratska zajednica pojnova iz detinjstva. Sunce se pojavljuje i simbolički i prirođeno, kao lek i kao droga; pojavljuje se na način one kontemplacije koja dozvoljava čistotu pevača dalekih azijskih plemena i miloštu jednog uzbuđenog dinstinjstva, tu odmah pored nas. Milan Dedinac kada je htio da svu svoju rafinovaniju patetiku završi ovim izvanrednim, treperljivim klicanjem koje podrazumeva neporemenost pesničke volje i svu savladanu očajanje i grozote spoljnog života. Bruji ta duga, od sna duža poema, okovana vizija, ta sunčarska uspavanka u kojoj se lagano pripoveda stara pesnička legenda i nemirno ispreda epska istorija o kratkom danu na planeti i većitoj, u snovima razilivenoj svetiljki sunca. Ponovo se otkriva duboka, esencijalna srodnost između mladeničke balade Branja Radičevića, tog uveljmljanog dvojnika, ta završna, verovatno labudja poema Milana Dedinca, stotinu godina kasnije. Nemoguće je nabrojiti koje sve vasmine, koja prividnje, koje fosforne iskrice, koje realnosti, koji pejzaži, koji podneblja, blagosloveno napajaju ovu poemu šta u trenutku bombardovanja atoma, u trenutku kosmičkih vinskih mladića, dolazi i dalje prirođeno i prirodno glaćajući kao brankusijevski prsten i kao Zub davnajsne iskustvo senzibilnih putnika i pesnika. Odjednom je senzacija letovanja dobila svoj sudjeleni odnos prema čitavom životu i prema čitavom iskustvu, a more je postalo ona narkotična metafora koja i nedužne putnike čini pesnicima a pesnike vrlo zađuženim ljudima. Nužnost sentimentalnosti, nužnost proticanja i nužnost blaženstva, nalaze se u ovom poemani kao blage i sasvim зависne koprene stvarnosti što se pustolovno i kao kakva tečnost preliva preko svih godina, preko svih opštih podataka i svih bestijalnih otkrića. Istovremeno, pesnik koji je doživeo sve mučne diluvijalne zemaljske laži i groze, i koji je, da bi se suprostavio svim onim lažnim amblema i trajnjima životu, koji se nečuveno obeležavao batinama i logorima, patnjama i kazamatima, još više hitao onom varljivom, minutno postizvom savršenstvu poezije, postaje ljubavnih univerzuma, ček vek koji hoće da težak zemaljski san prenesi u osjetljivost beskonačnosti. Srećnije nego što se to i jednom pesniku modernog stoljeća moglo nametnuti, Milanu De dincu i njegovoj istančanoj principskoj ljubavi novoga života, dolazi uporno, samo nekoliko godina posle njegovim specifičnim disanjem i izjavio ovu pesmu, epoha vasionskih letova, epoha vauždušnih kula u kojima čovekova misao putuje zvezdanim i mlečnim formalama, da bi na način potpunog oticanja snovidjenja i maštarija izisao iz hekatombne jedne smrknute i nedovoljne, uvek ugrožene sfere.

Ko može da poriče dirljivu konstelaciju u kojoj ovi Dedinčevi stihovi dolaze kao opomena i kao poetska viza za fascinantni i epohalni put sovjetskog vasionskog letača, što pod Suncem tako detinski neodoljivo i gotovo perverzno napušta Zemlju, ili je bar gleda, ili je bar posmatrao kaj jedno varnivo neutešno kopno. Dani dobijaju nove dimenzije, da ni privlače vasionu, a na sopstvenoj koži čovek oseća svu svoju dijalektičnu i narkotičnu vezu sa sunčevim arenama, sa arenama vatre i sna.

U tome je nagoveštaj, u tome je čudo, u tome, ako hoćeš, i jedna novonastala mistička kreacija Milana Dedinca i njegove poeme, da li poslednje, da li završne, da li jedine — „Okovane vizije“:

Nasmaj se da ti dan ovaj ne ode u
[privredjenja!]
Nebeskih svetila nema, al' pomrčinom
[ne bluditim,
jer sam tog zlatnog leta toliko sjenja
[iskupio
da mi se već kazivalo da mesto zora
[Ja rudi
i da svud razlivam sjajnost koju sam
[is neba upio.

Budim se, a iz mog tela, gle, svetlost
[Isma izivre!
Podjem li, pod mojim hodom zračna
[se staza stvara,
predamnom sva ustreperi, ali već
[znamom umire,
a istkana je od mora, i sva je od ne-
[beskog žara.

Divnije se, i u pozitivnijoj pesničkoj esenciji nije mogla manifestovati ta energija sjajnosti što dolazi, spolja prvo, narkotizuje pesnika, a onda ga čini medijumom čistote i prirodnosti, duhovne otmenosti i sasvim zasluzene nadrealnosti, ako se tako može reći. Od starih, iskrzanih, patiniranih reči, Milan Dedinac je jednom novom vatrom, i putevima neposredne percepcije, osećajući pod prstima i pod kožom, gotovo biološki, a ne povratno i dirljivo tvećanju letnju beskrnjost, obasiao i učinio istinskom čitavu svoju liriku. Stepen njenje nezavreljivosti i njene lirske netraženosti tako su potvrđeni i dovedeni u kategoriju one konične vernosti koja dozvoljava da se prvi i potonji stihovi jednog pesnika shvate kao jedinstvo, kao savršenstvo i kao prokletstvo snovidjenja koje apstrahujući grozničavo samo trajanje pojedinačnog života, postaje čitava estetička nepriskosnovost. U svojoj poznatoj, intelektualno-luksuznoj anketi što su je nadrealisti vodili 1930. godine u almanahu „Nemoguće“, na pitanje: „Ako verujete u ČUDO, je li vam to neka uteha?“, jedan od odgovora je optlike glasio da je verovanje u ČUDO samo rezultat ljudske nemoci pred fenomenom. Milan De dinac, koji nije učestvovao u ovoj anketi, i čija visina lirike nije htela da se iscrpljuje u ovoj vrsti revolte, medijutim, kao da sada u poemi „Okovana vizija“, skoro 30 godina kasnije, optimistički, ali optimistički u dnu svoga bića, odgovara jednim ljudskim, romantičnim i lucidnim poverenjem ne u Čudo koje je referenca nemoci no u moč prema fenomenima, prema gravitaciji, prema tehničici, kulturi i pre svega prema toj neutoljivoj prirodi i doživljajući prirode. I kada je sazdana od očajanja lirika Milana Dedinca, reka bih, sačinjena je od jednog optimističkog očajanja što se neunačakeno bavi neputrošnom lirske materijalom, čovekom u samom čoveku i čovekom u samom kosmosu. Što je sve to redovno govorenje usnama koje nisu ispucale u katastrofi onoga što bi se malo ironično moglo zvati rudniki metafora, sastavni je deo te rane lirske nezavisnosti ovog pesnika čiju je stvaralačku bezazlenost i ljudsku odgovornost tako rano pozdravio veliki pesnik Rastko Petrović.

Ima pesnika koji napisavši poslednju pesmu odlaze u agoniju a ne u čutanje, u poraz a ne u smrtenje, ali ima i onih drugih koji nikada nisu bili progonejni i nikada nisu bili progonejni i koji prolaze po spavaonica male dece: i samim prisustvom, i samim nečujnim korakom bacaju čistu senku čoveka, i leće svaki nesporazum u snovima, svaku ne sigurnost u svetlostima. Biografija je tu samo dodirnuta i u istini iskoriscena da bi se pokazao suđeni i ostromučni odnos prema čistoti, kao u stihovima iste te poeme, iste te finalne uspavanke:

I vidim: gube se medje izmedju noći i
[Izneva.
Moj život, zvezde i bitja prominu u
[Imagnovenju,
al' istražuju sve dote dok sijaj iz mene
[izgrevu
da opet prigrim Sunce pri njegovome
[trođenju.

Ja ču ga čekati mirno da put prevali
[ido mene,
no ako mi pre te zore crn dvojnik
[Sunčev zasja,
pašču u njegovoj senci pod kojom sve
[Imre i svene,
al' umiranje će moje i njegov mrok
[ida obasja.
Milosav MIRKOVIĆ

PSI I POSKOCI

23. kolovoza 1959, oko 5 sati poslije podne, stigao sam između bronzanih brda autobusom u Zagvozd. Zatekao sam je samu, očju uptih planinu. Znao sam da je dugo bo-lova i da miruje na svijetu.

Iz jedne dojke njezine gukao je golub, iz druge ciktao štakor. One je kroz Biokovo gledala na makarskim plažama kupače krvavih ramena i kupalice od trave. Pušili smo šu-teći. Štakor je tih jaukao.

Zedan, reče ona.

Predložio sam da štakora napojim na svome grlu, što je ona uljudo odbila, objašnjavajući da joj je on sve što ima u životu. Štakora sam ponudio cigaretom, pa smo pušili i šutjeli u troje, a goluba sam vlastoručno zadavio i bacio deko na u kamjenjar.

Upitala je kako su moje ruke, jesu li mi zarasle rane od čavala kojima sam bio prikovan na krizu. Odgovorio sam da mi rane sporu zarađuju, jer bližnji u njih navlače nečiste prste. Preporučila mi je neke pečiličinske masti, što sam ja uljudo odbio, objašnjavajući da su mi rane sve što imam u životu.

Opet smo pušili i šutjeli, i tko zna dokle bi, da ne dotrič jedno mršavo bakreno kuće. Odjednom iz mene zalazi pas tako zvonočko i glasno da se ona gotovo iznenadi. Pas je trđe-glavu navaljujući i prijetila je opasnost da provali rebra i da iskoči. Zamolio sam je da mi doneše kuhinjski nož. Odrezao sam dva poveća komada mesa s butina i ubacio ih kroz rebra psu.

Dosta nemiran, primijeti ona.

Ne trpi druge pse, rekoh.

Eto vidiš, moj je dobar. Sam ide da se prošeta.

Šrće dođi, pozva ova paklena kućiste, podiže bluzicu otvor koštana vratača i gurnu ga u prsa.

Kako su mi zlatni, kako se vole, uzbudjeno reče ona.

Slazemo se doista dobro, ležerno primijeti štakor sučući dva duga plava mlaza dima. Ločemo iz istoga srca.

Primalica se noć. Po svom starom običaju, nisam mogao da ne udaralo ruke kad je sunce teturalo i zlatnom lubnjom udaralo o litice na zapadu. Njezin otac, majka i braća pojaviše se vrukama s Biokova snopove raži. U divorištu udijoše ove i kože, nastala bleka i meketanje kao u starom vijeku. Osjetih i shvatih da se natazim u drevnoj mediteranskoj zemlji i da je kaptisna na mome čelu. Ne mogoh dalje prizorn, započi pjesma:

Tri sam ljeta poskoke klapo po Biokovu
i lokao poskočku kru.

Iz zjenica mojih poskoci su skakali
na prolaznike.

A kada sam tebe sreto u Imotskomu,
oviše ti nježno grlo i podlaktice,
postaše grivne i ogrlice.

Još prije rođenja imena su se naša ljubila,
a poslije smrti od Zagvozda do Podosaja
naši će se kosturi danju i noću voditi.
Seljaci će naš nas bikove nagoniti
i kamenovati ce nas.

U noć ovu augustovsku ulazim na koljenima.
Djevojko iz prastare jadranske zemlje, ti si loza
i dojke troje, dva puna katranksa grzda
zru na mome srebrnom čelu.
Posrće zelen jedrenjak iz krvi twoje u moju krv.

Petar GUDELJ

pierre soulages (ecole de paris)

bakropis br 9, 1961.

